

9770.
0610

WS 2-2415-41967 7/5 + 11/12
С. Ефремов

245

33.057

Львів. Бібліотека
АН. УРСР

ОФІЦІЯЛЬНА РОСІЙСЬКА КРИТИКА НА ШЕВЧЕНКА З 1865 Р.

Мені пощастило дістати до рук дуже цікавий офіційний документ із доби повороту Росії на старий шлях і початку реакції по „епосі великих реформ“. Документ сей — то досить груба, на 296 сторін і в 8^о книга, з титулом: „Собраніє матеріаловъ о направленіи различныхъ отраслей русской словесности за послѣднее десятилѣтіе и отечественной журналистики за 1863 и 1864 г. С.-Петербургъ, 1865.“ Над титулом в горі напис: „секретно“, а по другий бік заголовної картки: „Напечатано по распоряженію Министра Внутреннихъ Дѣлъ“ і „печатано въ типографіи министерства внутреннихъ дѣлъ.“ Офіційльне походженне книги, як бачимо, документально засвідчено отсими авторітетними приписками, але розгорнувши її, читаємо не що иньше як... літературну критику; мало того, між авторами, яких тут критиковано, знаходимо і нашого Шевченка. Метаморфоза з міністерством внутрішніх справ занадто чудна й несподівана!... Щоб зрозуміти ту дивовижну річ, як і для чого міністерство внутрішніх справ передягло ся в убрание літературного критика, що так не личить сій зовсім в иньших сферах діяльності компетентній інституції, треба оповісти історію книги перше, ніж до її змісту обернути ся. Історія цікава не менш від самого змісту.

Треба пам'ятати, що до 1862 р. зброя до запоморочення й затемнення голов — цензура — була в Росії цілковито під рукою міністра народньої просвіти, — факт сам по собі прикрий, але в Росії нікого він не дивує, бо відомо, що се міністерство раз-у-раз належало до найреакційніших. Р. 1862 стала ся відміна: 10 марця видано царський указ, яким функції цензурного

Роз. 105-52

Львівська державна наукова бібліотека
№ 1997

1